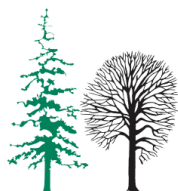

Učinkovitost različnih pasti za spremljanje ambrozijskih hroščev in nove najdbe tujerodnih podlubnikov v Sloveniji

Tine Hauptman, Luka Capuder, Maarten de Groot,
Zina Devetak, Barbara Piškur

16. seminar in delavnica iz varstva gozdov

Kočevje, 12. maj 2026

UVOD

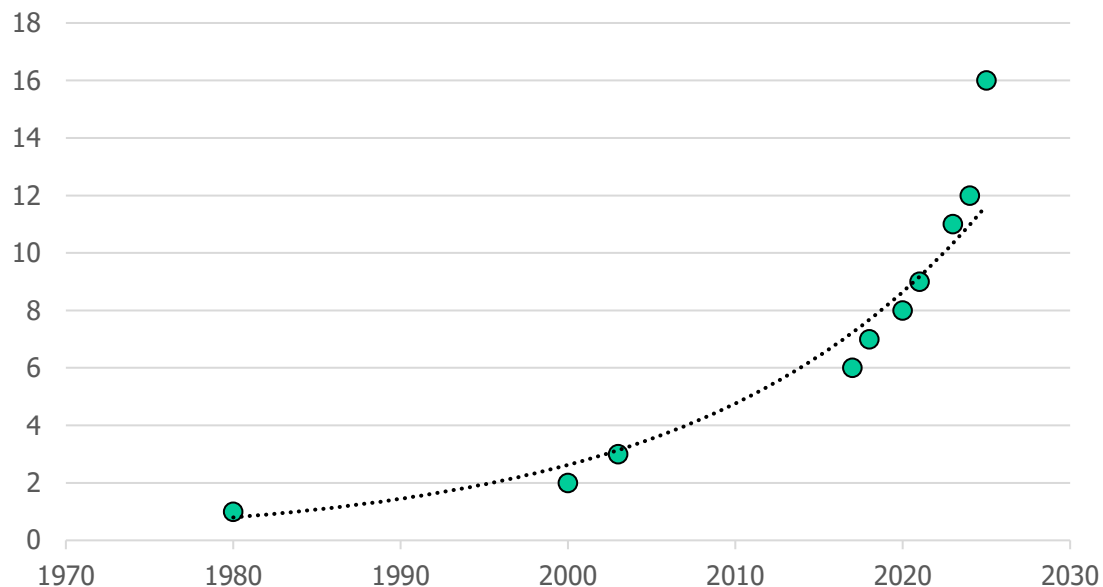
- **CRP projekt Karantenski škodljivi organizmi v slovenskih gozdovih (V4-2410)**
- **CILJ:** izboljššan program preiskave za dva modelna organizma.
- **Kategorizacija KŠO**, pomembnih za gozdne ekosisteme (1. prisotnost gostiteljskih rastlin v LZ, 2. rangiranje organizmov na podlagi različnih kazalnikov tveganja)
 - **Scolytinae (neevropske vrste)**

Euwallacea fornicatus s.l.

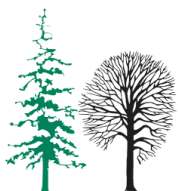
Foto: S.M. Smith

Kumulativno število tujerodnih vrst podlubnikov (Scolytinae) v Sloveniji

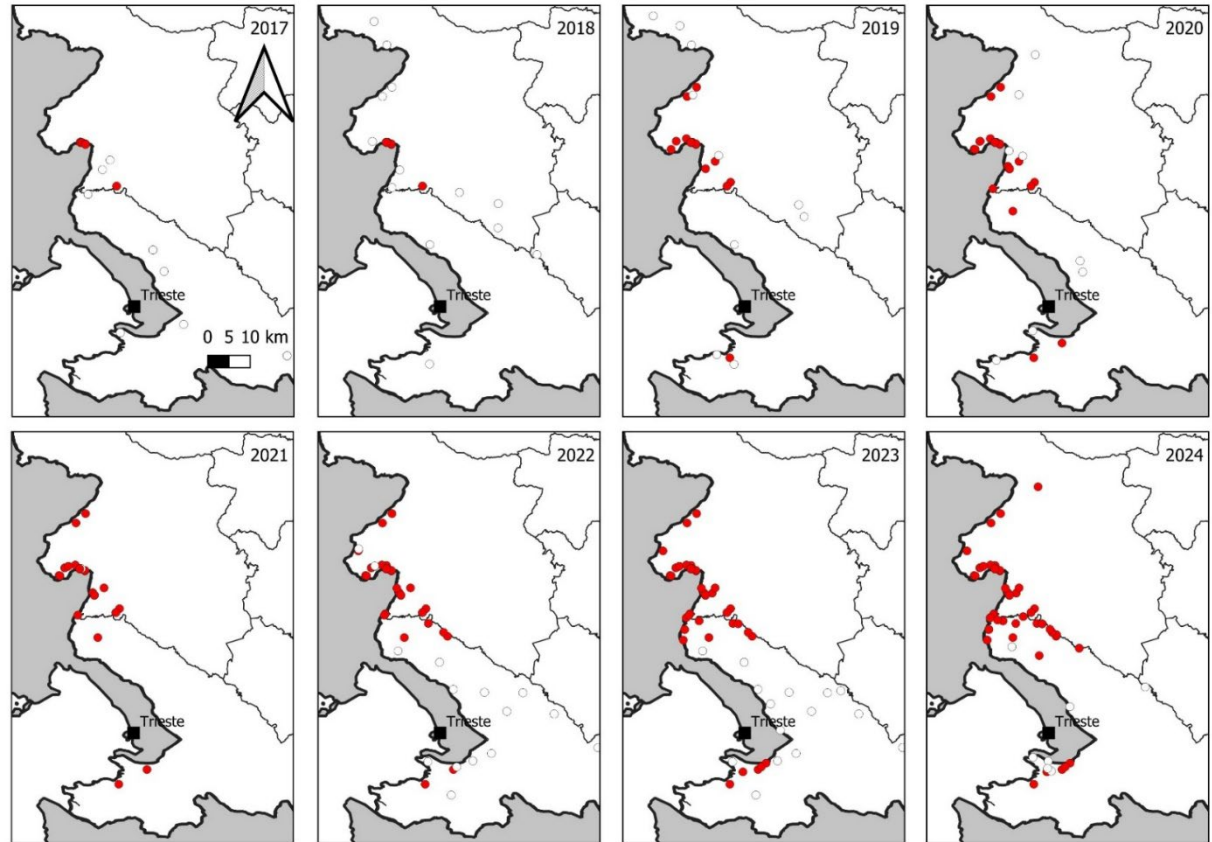
Ambrozijski hrošči

- Coleoptera: Curculionidae, Scolytinae.
- **Ksilemicetofagne vrste** – rove izdelujejo v les, kamor vnašajo simbiotske (ambrozijske) glive – glavni vir hrane hroščev in ličink.
- Vneseni na nova območja z **mednarodno trgovino** (lesni proizvodi, reproduktivni rastlinski material ter lesena embalaža).
- Uspešne **invazivne vrste**, kar je posledica njihovega kriptičnega načina življenja, simbiotske povezanosti z glivami, parjenja v sorodstvu, širokega spektra gostiteljskih rastlin ter prilagojenosti na različne podnebne razmere.

Testiranje različnih tipov pasti

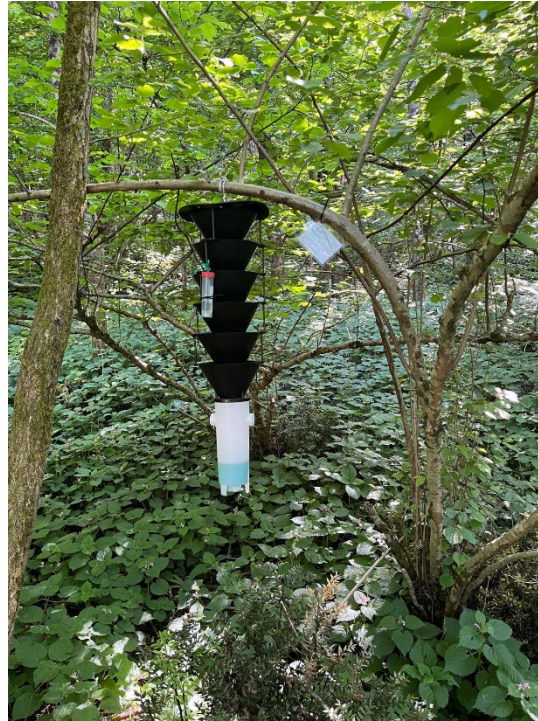
Ciljna vrsta raziskave: *Xylosandrus crassiusculus* (Motschulsky, 1866)

Testiranje različnih tipov pasti

Križna past

Večlijakasta past

Režasta past

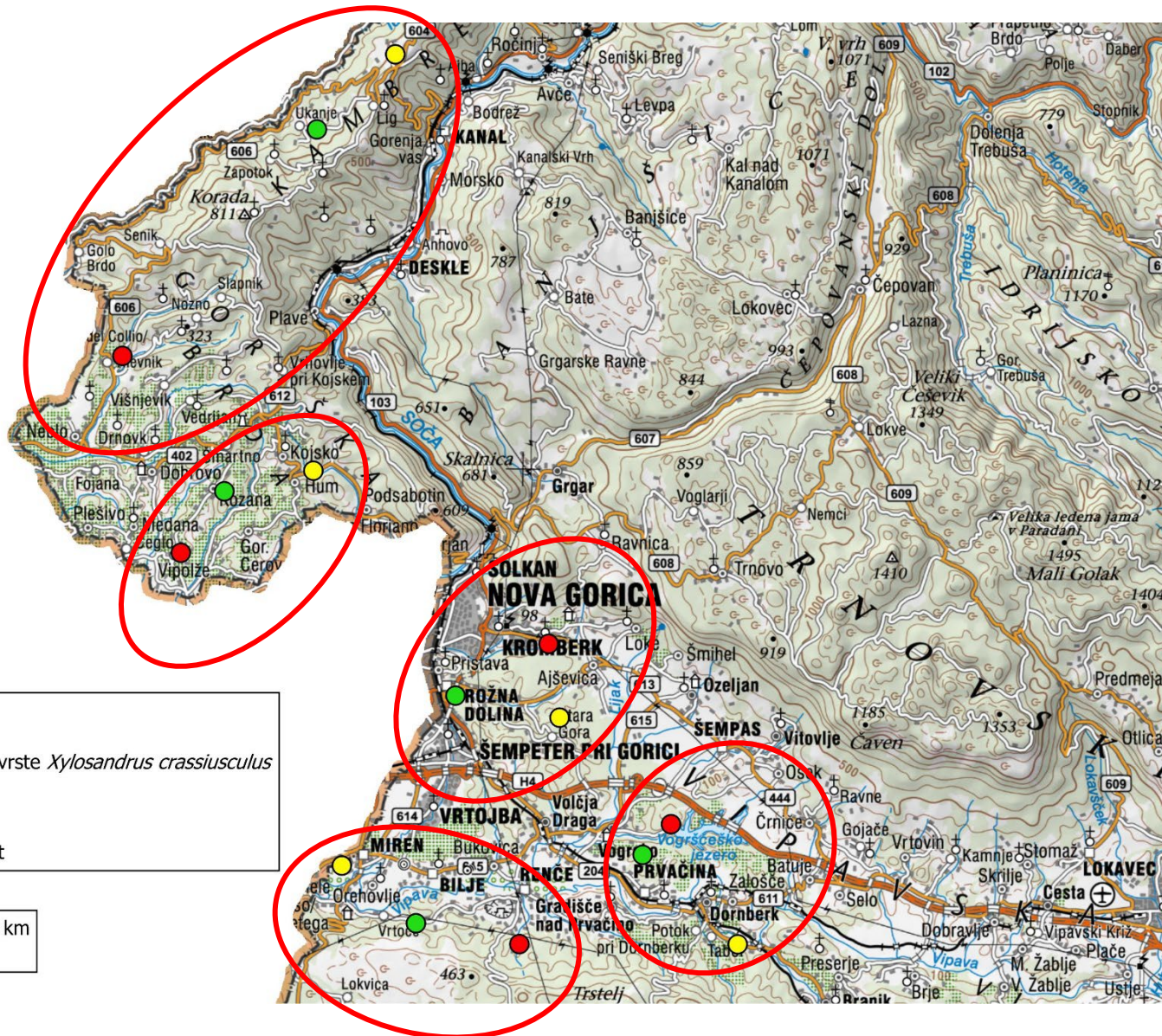
Vaba: 96% etanol

Konzervans: propilen glikol

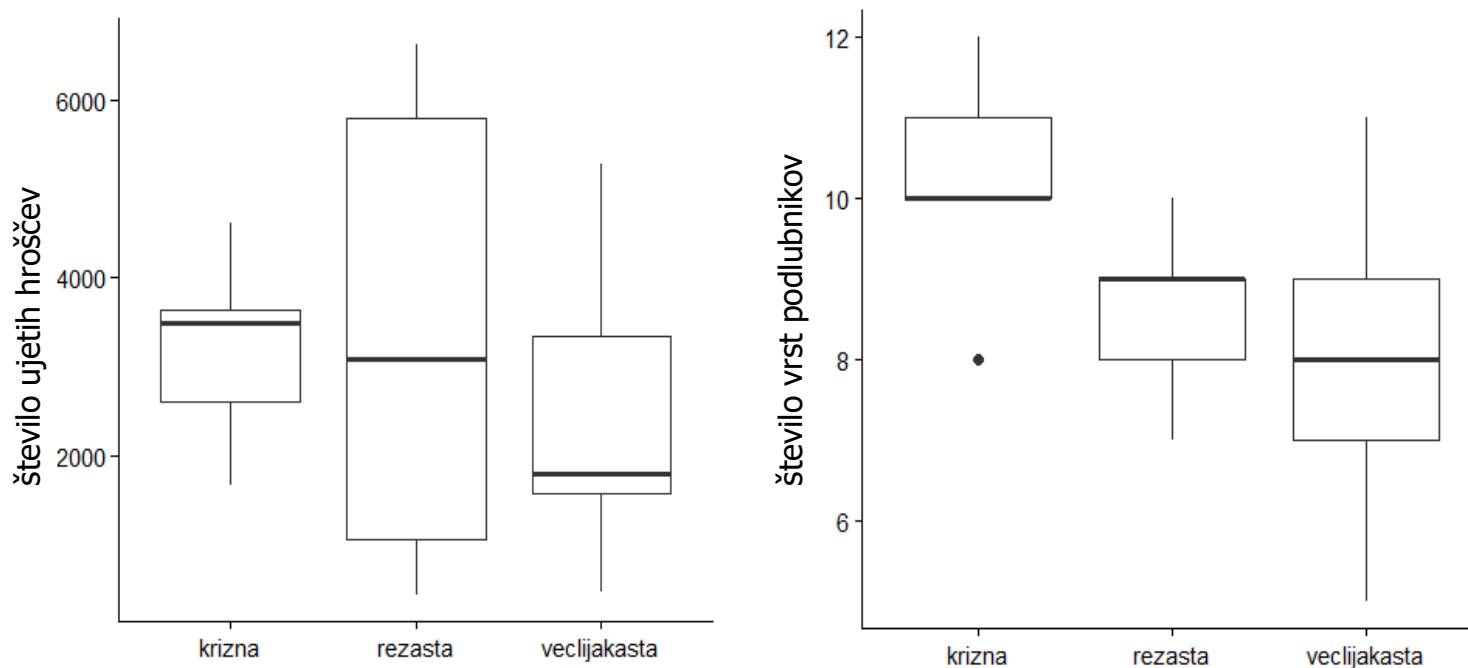
Čas spremljanja: 16.4.2025 – 24.10.2025

Perioda vzorčenja: 2 tedna

Testiranje različnih tipov pasti

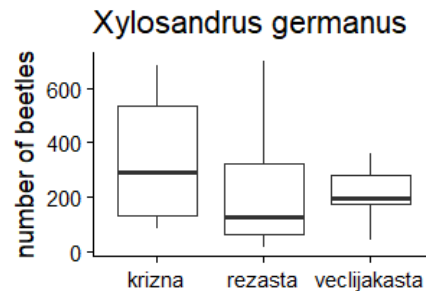
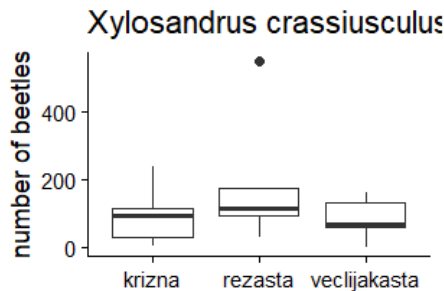
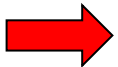
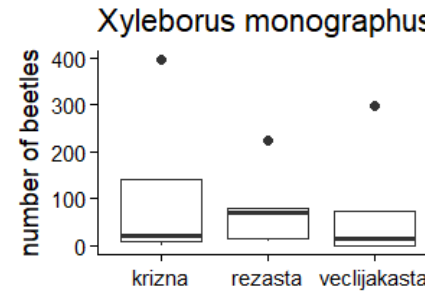
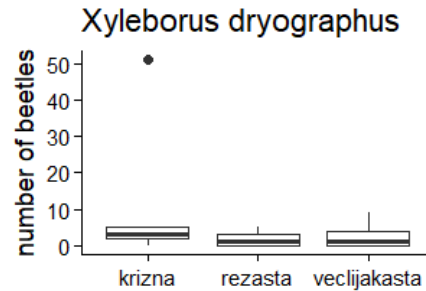
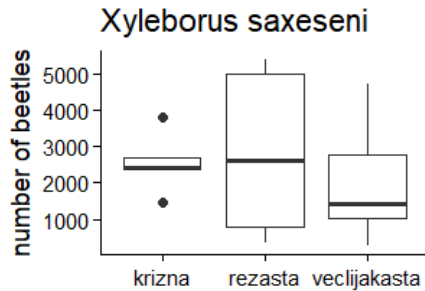
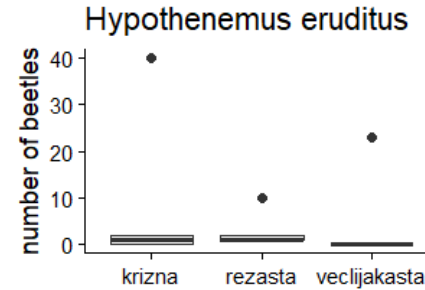
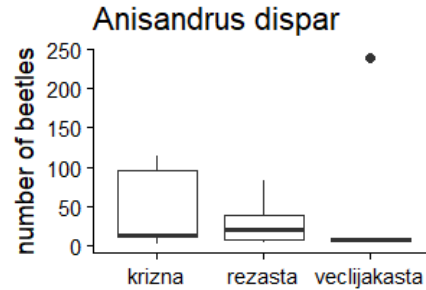
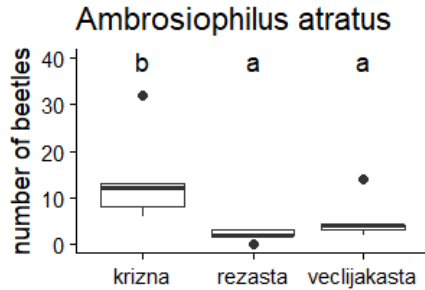

Rezultati

- Ujetih 45443 osebkov podlubnikov, 24 različnih vrst
- Režaste pasti (37 % ulova, 13 različnih vrst)
- Križne pasti (35 % ulova, 18 različnih vrst)
- Večlijakaste pasti (28 % ulova, 16 različnih vrst)
- **Statističnih razlik v ulovu med različnimi tipi past ni bilo.**
- **Prve najdbe 3 tujerodnih podlubnikov**

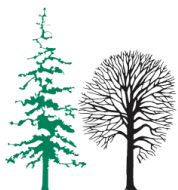
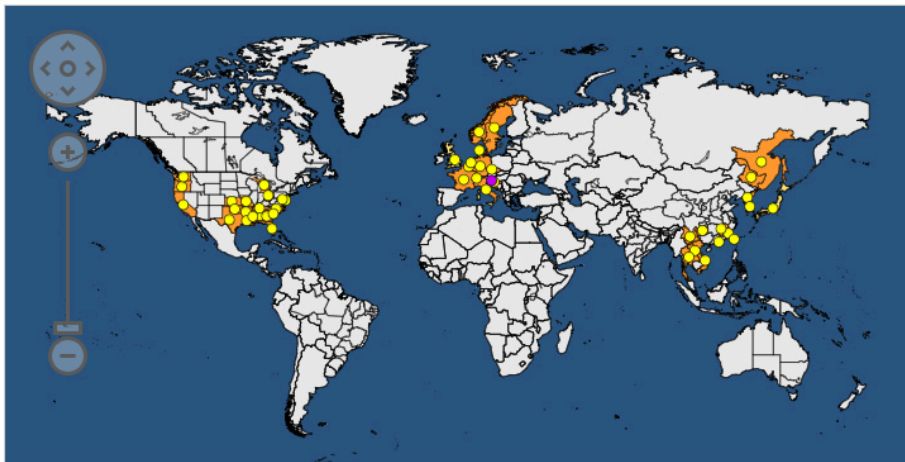
Rezultati

Najštevilčnejše vrste:
X. saxeseni (81 % ulova)
X. germanus (9 % ulova)
X. crassiusculus (4 % ulova)
X. monographus (3 % ulova)

Cyclorhipidion bodoanum (Reitter, 1913)

- Azijska vrsta
- V EU že od leta 1960 (Francija)
- Polifagna vrsta, družina Fagaceae, predvsem hrasti (*Quercus*), tudi na oreh (*Juglans*), kostanjih (*Castanea*), borih (*Pinus*) in topolih (*Populus*)
- Sekundarna vrsta, oslabiljena drevesa premera 10 cm in več
- Simbioza z glivami, vektor *Geosmithia morbida*

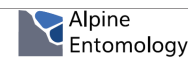

Cyclorhipidion distinguendum (Eggers, 1930)

- Azijska vrsta
- V EU od leta 2013 (Francija), leta 2022 v Švici
- Biologija in ekologija vrste slabo poznani
- Polifagna vrsta, družine Fagaceae, Dipterocarpaceae in Pinaceae, med drugim tudi hrasti (*Quercus*) in kostanji (*Castanea*)
- V Evropi je bila vrsta zaenkrat ujeta le v pasti, poškodb na gostiteljih še ni bilo zabeleženih.

Alpine Entomology 7 2023, 45–55 | DOI 10.3897/alpento.7.103269

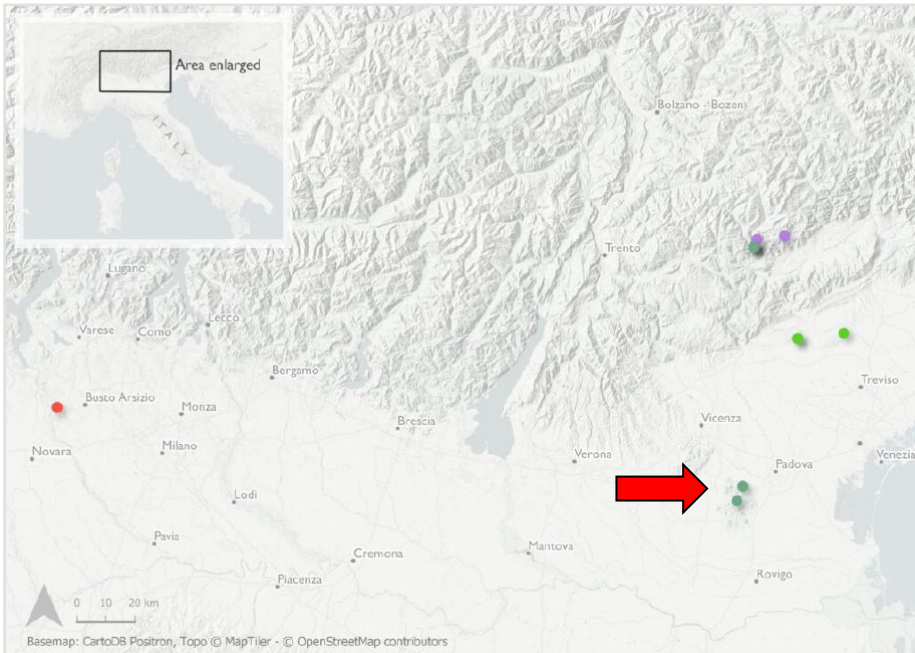

Three alien bark and ambrosia beetles (Coleoptera, Curculionidae, Scolytinae) new to Switzerland

Andreas Sanchez¹, Yannick Chittaro¹, David Frey², Bärbel Koch³, Doris Hölling⁴, Eckehard G. Brockerhoff⁵, Beat Rufner⁶, Miloš Knižek⁷

Dryoxylon onoharaense (Murayama, 1933)

- Azijska vrsta
- V EU od leta 2021 (Italija)
- Biologija in ekologija vrste slabo poznani
- Polifagna vrsta, gostitelji iz rodov *Acer*, *Amelanchier*, *Juglans*, *Liridendron*, *Populus* in *Quercus*. V Evropi je bila vrsta zaenkrat ujeta le v pasti, poškodb na gostiteljih še ni bilo zabeleženih.

Biodiversity Data Journal 10: e93995
doi: 10.3897/BDJ.10.e93995

Taxonomy & Inventories

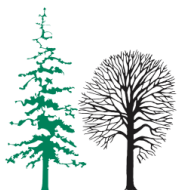
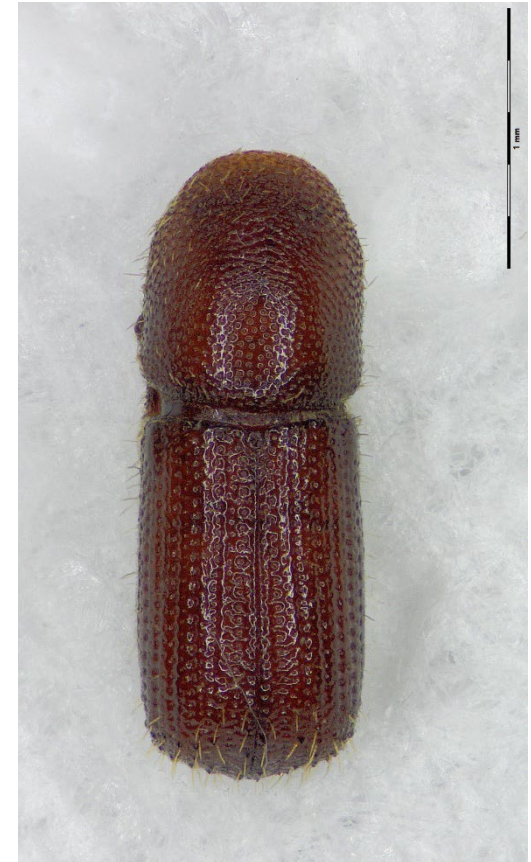
New species and new records of exotic Scolytinae (Coleoptera, Curculionidae) in Europe

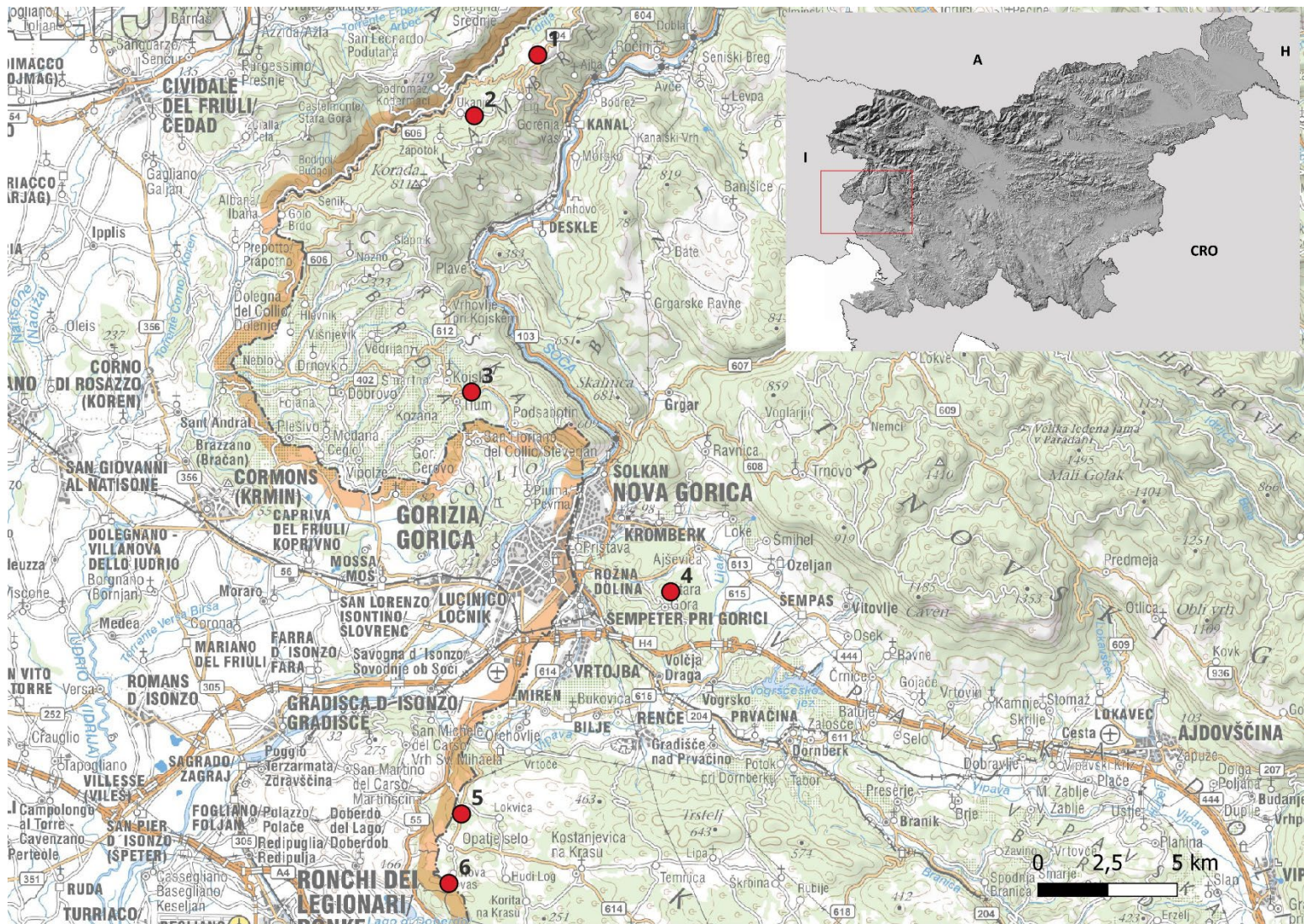
Matteo Marchioro¹, Massimo Facciolì², Marialuisa Dal Cortivo³, Manuela Branco⁴, Alain Roques⁵, André Garcia¹, Enrico Ruzzier²

Na istem območju je bila v sklopu strokovnih nalog UVHVVR v letu 2025 odkrita še ena tujerodna vrsta:

***Cyrtogenius luteus* (Blandford, 1894)**

- Azijska vrsta
- V EU od leta 2009 (Italija)
- Floemofagna vrsta, glavni gostitelji bori (*Pinus*), tudi na macesnih (*Larix*) in smrekah (*Picea*)
- V Evropi je bila vrsta zaenkrat ujeta le v pasti, poškodb na gostiteljih še ni bilo zabeleženih.
- Iz Južne Amerike (Brazilija, Urugvaj in Argentina) poročajo o namnožitvah in škodi v plantažah različnih vrst borov.
- Slovenija: Opatje selo, večlijakasta past, etanol in α -pinen, junij 2025

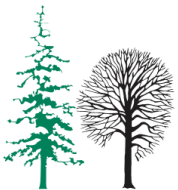

Lokacije pasti, kjer so bili leta 2025 odkriti štirje novi tujerodni podlubniki za Slovenijo: *Cyclorhipidion bodoanum* (na lokaciji št. 2 in 6), *Cyclorhipidion distinguendum* (1, 3 in 4), *Cyrtogenius luteus* (5) in *Dryoxylon onoharaense* (1 in 2).

Zaključki

- Vsi trije testirani tipi pasti (križna, režasta in večlijakasta past) so primerni za spremljanje tujerodnih podlubnikov.
- Vnos novih tujerodnih vrst podlubnikov vseskozi narašča.
- Pričakujemo lahko nove vrste (bolj škodljive?).
- Nekateri tujerodne vrste, ki so pri nas že prisotne, se širijo, populacije se množijo.
- Zaenkrat večjih gospodarskih škod ne povzročajo, lahko pa se to v prihodnje spremeni (podnebne spremembe).
- Izvajanje programov preiskav, spremljanje razširjenosti in pojav morebitnih škod.

Zahvala

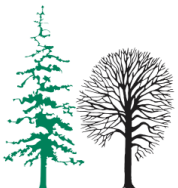
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Zavod za gozdove
Slovenije

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE